

باسمه تعالی

نقش طلاب در کاهش آسیب‌های مجالس مذهبی بانوان

استاد راهنما: اکرم جعفری

نویسندگان: ریحانه اسدی، سارا خوانساری، لیلا فتحی، زهرا نظری

حوزه علمیه نجمیه (س) شهرستان ازنا

چکیده

بانوان نیمی از جمعیت جامعه را در برگرفته‌اند. گرایش به شرکت در برنامه‌های مذهبی در زنان بیش از مردان است. از آنجایی که در هیأت‌های مذهبی بانوان به سبب نوع عملکرد ونحوه برگزاری نظارت کمتری وجود دارد، آسیب‌هایی پنهان یا آشکار دامن‌گیر این مجالس شده است. رسالت اصلی حوزه‌های علمیه در تبلیغ و انتقال آموزه‌های دینی به مردم جامعه است. طلاب و مبلغان به عنوان یکی از متولیان این دست برنامه‌ها، نقش مهمی در کاهش آسیب‌های موجود در مجالس مذهبی بانوان دارند. حضور موثر و چشمگیر و نظارت بر روند اجرای برنامه‌ها از حیث ساختار و محتوا از جمله وظایف بانوان طلبه در این امر است. این تحقیق به شیوه اسنادی به توصیف و تحلیل داده‌های جمع آوری شده، پرداخته است.

کلیدواژه‌ها: مجالس مذهبی، هیئت‌های بانوان، آسیب‌های جلسات مذهبی.

از سوی دیگر نقش مربی بودن زن در محیط خانواده و مسئولیت او در بار تربیتی فرزندان، رسالت او را در فراگیری آموزه‌های تربیتی و انتقال به افراد خانواده بیشتر می‌کند. بدون شک امروزه یکی از راهکارهای حفظ بنیه مذهبی در سطح جامعه، احیاء مجالس و هیئات مذهبی است. کارکردهای برجسته‌ای چون تقویت باورهای اعتقادی و خصوصیات ممتاز اخلاقی، عمل به احکام اسلامی و... در هیئات مذهبی قابل برداشت است. با ورود به مجالس مذهبی به ویژه مجالس مذهبی بانوان و دقت در رفتار و عقاید مخاطبین این برنامه‌ها صدمه و آسیب‌هایی از این مجالس قابل رویت است.

جلسات مذهبی زنانه در مقایسه با جلسات مردانه هم از تنوع بیشتری برخوردار است و هم کارکردهای متنوع تری دارد که از انواع آن می‌توان به روضه خوانی، وعظ و خطابه، سفره های نذری، دعا و زیارت نامه خوانی، نقل احکام و حدیث، تفسیر قرآن و بزرگداشت مناسبت ها یاد کرد. بخشی از ساختار این طرح، برگرفته از ساختار کتاب رسانه شیعه اثر آقای مظاهری است.

فهرست مطالب

1.1. کلیات.....7	
1.1.1. تبیین مسئله.....7	
2.1.1. اهمیت و ضرورت.....7	
3.1.1. پیشینه.....8	
4.1.1. ساختار.....8	
5.1.1. روش.....9	
6.1.1. سوالات تحقیق.....9	
سوالات فرعی.....9	
7.1.1. فرضیه های تحقیق.....9	
8.1.1. اهداف تحقیق.....9	
2.1. مفهوم شناسی.....10	
1.2.1. آسیب شناسی :.....10	
2.2.1. هیئت مذهبی.....10	
1.2. سیرتاریخی هیئات مذهبی.....11	
2.2. شاخص های هیئت مذهبی.....13	
1.2.2. کارکرد (function).....13	
2.2.2. سازمان (organization).....14	
3.2.2. مخاطب.....14	
4.2.2. الگودینداری.....15	
5.2.2. متولیان.....17	
6.2.2. محتوا و ادبیات.....17	
3.2. مجالس مذهبی بانوان.....18	
1.2. تقویت باورهای دینی.....20	
2.2. تقویت عمل و رفتار دینی.....23	
3.2. تثبیت نظام اخلاقی.....24	
4.2. تقویت همبستگی اجتماعی.....26	
5.2. نقش آفرین سیاسی.....27	
1.3. محتوا.....32	
1.1.3. نا همخوانی بار و حنضت حسینی.....32	
2.1.3. تحریف.....33	
3.1.3. غلو.....35	

36.....	4.1.3. خرافه
37.....	2.3. متولیان
37.....	1.2.3. ذاکر / واعظ
40.....	3. 3. مخاطبان
42.....	4. 1. محتوا
42.....	1.1.4. جلوگیری از تحریف و انحراف
43.....	2.1.4. پرداختن به هر دو بعد اندیشه و عاطفه
45.....	2.4. سازماندهی
45.....	3.4. مخاطبان
46.....	4.4. متولیان
46.....	1.4.4. وظایف جامع هر روحانیت
48.....	2.4.4. نظارت بر فعالیت مجالس مذهبی بانوان
52.....	3.4.4. سازماندهی کردن جریان مباحث
56.....	4.4.4. وظایف مباحث احوال و اکران

فصل اول

منابع

قرآن کریم

1. ابن طاووس، علی بن موسی. اللهوف علی قتلی
الطفوف، ترجمه احمد فهری زنجانی، تهران: جهان، 1348.

2. بابایی، رضا، آسیب شناسی مجالس عزاداری، فصلنامه پیام، هشتاد و ششم، ص 19- 38 .
3. پترسون و همکاران. عقل و اعتقاد دینی. ترجمه احمد نراقی و ابراهیم سلطانی. تهران: طرح نو.
4. جوادی آملی، عبدالله. شریعت در آئینه معرفت. قم: اسراء.
5. حسین زاده، محمد. معرفت شناسی، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)، 1387.
6. خاتمی، احمد، چکامه هایی در شیوه های عزاداری، تهران: سوره مهر، 1385 ، چاپ هفتم.
7. خیمه - آبان 1387 - شماره 46 - برای مقابله با شیوع خرافات در هیأت های زنانه؛ باید حوزه علمیه خواهران را تقویت کرد/گفت وگو با سهیلا قربانی، مدرس حوزه و دانشگاه
8. دستوری مژگان ، بررسی دگرگونی هیئتهای مذهبی زنانه، مطالعات اجتماعی روانشناختی زنان، سال هشتم، 1389، شماره 1، ص77.
9. زاهد غفاری و دیگران، دانش سیاسی، ص70 شماره پیاپی 16، پاییز و زمستان 91.
10. شبستان اندیشه (کتاب تبلیغ دین) سال چهارم شماره 29 دی ماه 89 ویژه نامه ماه محرم الحرام 1432 ه. ق.
11. طباطبایی، محمدحسین. المیزان فی تفسیر القرآن. قم: دفتر انتشارات اسلامی جامعهی مدرسین حوزه علمیه قم، 1417.

12. کوشا، محمد علی. عاشورا عزاداری تحریفات، (مقالات و مصاحبه ها). تدوین: مجمع مدرسین و محققین حوزه علمیه قم، تصحیح، قم: صحیفه خرد، 1388، چاپ سوم.
13. عسکری، مرتضی، محمد جواد کرمی. عقاید اسلام در قرآن. تهران: مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، 1386 ش.
14. عمید زنجانی، عباسعلی. بایسته های فقه سیاسی. تهران: : مجد، 1391.
15. فرمehینی، فراهانی، محسن. فرهنگ توصیفی علوم تربیتی. تهران: ایرار دانش، 1378.
16. فقیهی و دیگران. بررسی الگوی دینداری از منظر قرآن و سنت، فصلنامه اندیشه دینی دانشگاه شیراز، پیاپی 19، 1385.
17. قبادی، علیرضا، اصلاح ساختاری و غنی سازی محتوایی مراسم دینی (با تاکید بر توانمند سازی هیئتهای دینی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، پائیز 1395، چاپ اول.
18. کلینی، محمد بن یعقوب. کافی. قم: دار الحدیث، 1429.
19. گیدنز، آنتونی. جامعه شناسی. ترجمه حسن چاوشیان. تهران: نشرنی، 1394.
20. ماهنامه خیمه سال دهم شماره 79 و 80 شهریور و مهر 90 صاحب امتیاز محمدرضا زائری
21. خامنه ای، سید علی. مجالس حسینی (جستارهایی در موضوع مجالس حسینی (ع) در کلام مقام معظم رهبری مدظله العالی. تدوین موسسه فرهنگی حدیث لوح و قلم، مجد اسلام، زمستان 1394، چاپ اول.

22. مجلسی، محمدباقر. بحار الانوار. 1403. بیروت: دار
إحياء التراث العربي
23. مجله خیمه، آبان 1387، شماره 46، گزارش تحلیلی
خیمه از علل شیوع خرافات در هیات‌های بانوان و نحوه
مقابله با آنها/ اگر پول بدی آقا بیشتر نظر می‌کند.
پایگاه اطلاع رسانی حوزه.
24. محمدیان، محمود و حسینی، جواد. تئوریهای
مدیریت. تهران: جهش، 1392.
25. مصباح، محمد تقی، آموزش عقاید، شرکت چاپ و نشر
بین الملل، بهار 1391، چاپ 59.
26. مصطفوی، حسن. التحقيق فی کلمات القرآن
الکریم. بیروت- لندن- قاهره: دار الکتب العلمیة- مرکز
نشر آثار علامه، 1430 ق.
27. مظاهري، محسن حسام. رسانه شیعه. تهران: سازمان
تبلیغات اسلامی، 1387.
28. موسوي، روح الله. صحیفه امام (نور). تهران: مرکز
تنظیم و نشر آثار امام خمینی، 1382.
29. مهدی زاده، حسین. مراقبه های عاشورایی (گفتارهای عاشورای از منیرالدین حسینی الهاشمی و سید محمد مهدی میرباقری)، قم: فجر ولایت، 1390، چاپ هشتم.
30. میرزایی، سکینه، خرافه گرایی و خرافه زدایی،
قم: مرکز نشر هاجر، بهار 96، چاپ اول.
31. همیلتون، ملکم، جامعه شناسی دین، ترجمه محسن
ثلاثی، تهران: موسسه فرهنگی انتشاراتی تبیان، 1377.
32. یآوری، محمدجواد "تعلیم و تربیت در سیره اهل
بیت علیهم السلام". معرفت شماره 130، مهرماه 1387.

منابع اینترنتی

33. [...گشتی در مراسم روضه‌های زنانه](http://tebyan-tabriz.ir/.../?...گشتی در مراسم روضه‌های زنانه).http://tebyan-tabriz.ir/.../?

34. <http://irbartar.ir>

35. mehrkhane.ir